

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Sociálnej poisťovne**, vo veci pobočky Martin, so sídlom v Martine, Nám. SNP č. 4, proti žalovaným **1/ Z., a.s. „v konkurze“**, so sídlom v M., **2/ M. H.**, so sídlom v L., správkyni konkurznej podstaty úpadcu Z., a.s. „v konkurze“, so sídlom v M., **3/ P. P.**, bývajúcemu v M., zastúpenému Mgr. K. M., advokátkou so sídlom vo Z., **o určenie neplatnosti právneho úkonu a iné**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 7 C 213/2010, o dovolaní žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 21. júna 2012 sp. zn. 10 Co 237/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom zo 14. apríla 2011 č.k. 7 C 213/2010-108 v spojení s opravným uznesením zo 17. mája 2011 č.k. 7 C 213/2010-118 určil, že **I.** dohoda uzavretá medzi žalovaným 3/ a zamestnávateľom zodpovedným za chorobu z povolania Z., od 1. novembra 1992 štátny podnik, neskôr právny nástupca Z., a.s. Martin, od 1. októbra 1998 „v konkurze“, podľa ktorej vyplácal odovzdávajúci JUDr. M. H., správca konkurznej podstaty Z., a.s. Martin „v konkurze“ od júla 2003 do decembra 2003 náhradu za stratu na zárobku pri uznaní čiastočnej invalidity brutto sumu 10 417 Sk, čo sa rovná netto sume 9 067 Sk žalovanému 3/, je neplatná, **II.** suma náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti a pri uznaní čiastočnej invalidity patriaca žalovanému 3/ od posledného právneho nástupcu zodpovedného zamestnávateľa patrí k 31. decembru 2003 z titulu choroby z povolania zistenej 14. decembra 1989 vo výške 201,50 € (6 070 Sk), **III.** voči žalovaným 1/

a 2/ konanie zastavil a **IV.** žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vychádzajúc z ustanovení § 372 ods. 1 a 3 zákona o sociálnom poistení mal preukázané, že výplatu úrazovej renty vypláca žalobkyňa a jej povinnosťou ju bolo vyplácať v takej výške, ako tomu bolo do 31. decembra 2003, avšak len v takej výške, aká žalovanému 3/ podľa zákona patrí. Správca konkurznej podstaty však k 31. decembru 2003 vyplácal žalovanému 3/ náhradu nad rámec zákona, keď mu vyplácal sumu 9 067 Sk. Súd prvého stupňa sa stotožnil s výpočtom žalobkyne, ktorý vychádzal z preukázaného hrubého zárobku žalovaného 3/ pred vznikom škody (5 968 Sk) po valorizácii o 173,4 % výpočet hrubého zárobku zodpovedá 16 317 Sk. Po odpočítaní čiastočného invalidného dôchodku v sume 5 007 Sk, pravdepodobného zárobku 4 560 Sk a 10 % zdanenia mzdy, dospel k záveru, že žalovanému 3/ k 31. decembru 2003 patrí náhrada v sume 6 070 Sk. Na tomto základe preto považoval konkludentne uzavretú zmluvu medzi žalovaným 3/ a zodpovedným zamestnávateľom za chorobu za povolania a neskôr právnymi nástupcami vrátane správcu konkurznej podstaty JUDr. M. H. za neplatnú (§ 39 Občianskeho zákonníka), nakoľko žalovanému 3/ bola v rozpore s § 195 Zákonníka práce v spojení s § 251 Zákonníka práce vyplácaná vyššia suma (9 067 Sk, 300,97 €), než na akú mal nárok. Súd prvého stupňa súhlasil aj s názorom žalobkyne pokiaľ ide o nevyplácanie pravdepodobného zárobku z dôvodu, že za nedostatok pracovných miest na trhu nezodpovedá predchádzajúci zamestnávateľ žalovaného 3/, ale sa jedná o objektívnu okolnosť na trhu práce a nejde o skutočnosť, ktorá by bola v príčinnej súvislosti s chorobou z povolania. Pokiaľ ide o žalobu voči žalovaným 1/ a 2/ súd prvého stupňa konanie voči nim z dôvodu späťvzatia žaloby zastavil. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného 3/ Krajský súd v Žiline rozsudkom z 21. júna 2012 sp. zn. 10 Co 237/2011 rozsudok prvostupňového súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil, účastníkom nepriznal náhradu odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a v celom rozsahu sa stotožnil s vecne správnymi dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa. Zdôraznil, že v minulosti nebolo vydané právoplatné rozhodnutie súdu, v ktorom by bol súd konštatoval výšku nároku žalovaného 3/ na náhradu za stratu na zárobku titulom choroby z povolania do budúca. Takýmto rozhodnutím nie je rozhodnutie Okresného súdu Martin z 20. septembra 1995 č.k. 11 C 219/1995-20, nakoľko uvedeným rozhodnutím bol sporný nárok žalovanému 3/ priznaný v sume 152 166 Sk za obdobie od 1. januára 1993 do 30. septembra 1995, nárok však nebol určený v konkrétnej výške do budúca, tzv. formou renty. Preto bol toho názoru,

že nejde v prekážku veci právoplatne rozhodnutej. Pokiaľ zo strany zodpovedného zamestnávateľa po právoplatnosti uvedeného rozhodnutia nasledovala výplata dávok po 1. októbri 1995, stalo sa tak na základe tzv. nepísanej dohody. Takáto dohoda by podľa odvolacieho súdu mohla byť akceptovateľná zo strany žalobkyne aj k 31. decembru 2003, avšak iba za tej situácie, keby podľa tejto dohody bolo vyplácané žalovanému 3/ peňažné plnenie v zákonom stanovenej výške, čo sa však v danom prípade nestalo.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný 3/. Uviedol, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f / O.s.p.) tým, že odvolací súd napriek tomu, že odvolanie, ktoré podal proti rozsudku súdu prvého stupňa, smerovalo proti všetkým jeho výrokom, preskúmal prvostupňové rozhodnutie len v dvoch určovacích výrokoch a nie aj vo výroku o zastavení konania proti žalovaným 2/ a 3/. Za odňatie možnosti konať pred súdom považoval aj postup odvolacieho súdu, keď prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a bez účasti žalovaných 1, 2/ ako účastníkov pôvodného konania. Ďalej namietal, že odvolací súd vec nesprávne po právnej stránke posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ako i že konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávnosť rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Žiadal, aby dovolací súd „dovolaniu vyhovel a v zmysle ustanovenia § 242 ods. 2 písm. d/ O.s.p. Občianskeho súdneho poriadku vo veci sám rozhodol“.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že procesný postup odvolacieho súdu pred vydaním dovolaním napadnutého rozsudku bol v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu

prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolaním žalovaného 3/ je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených rozhodnutí; prípustnosť jeho dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O.s.p. a so zreteľom na obsah dovolania dovolací súd ďalej skúmal, či procesná prípustnosť dovolania žalovanej nevyplýva z § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaný 3/ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

1. Podľa názoru dovolateľa mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať.

O odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide v prípade procesného postupu, ktorým súd znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní (napr. oprávnenia byť prítomný na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

1a. Žalovaný 3/ namietal, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať tým, že odvolací súd prejednal jeho odvolanie a meritórne rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods.1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd.

V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že: a/ netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, a c/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie.

Pre úplnosť treba dodať, že účastníci boli riadne upovedomení o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 156 ods. 3 O.s.p.) – vid' zoznam vecí určených na vyhlásenie odvolacím súdom bez nariadenia pojednávania založený v súdnom spise na č.l. 128.

1b. Žalovaný 3/ ďalej namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd nepodrobil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmaniu v odvolacom konaní vo všetkých jeho napadnutých výrokoch.

Z obsahu odvolania žalovaného 3/ nachádzajúceho sa na č.l. 115 spisu vyplýva, že žalovaný 3/, i keď navrhol „zrušiť rozsudok vydaný Okresným súdom Martin“, výroky rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými vyslovil svoju nespokojnosť, označil pod bodmi 01. a 02. odôvodnenia odvolania. V bode 01. uvádza „V rozsudku súd rozhodol a určil, že

dohoda uzavretá medzi mnou – odporcom v rade 3/ a bývalým zamestnávateľom zodpovedným za moju chorobu z povolania...atd., je neplatná a v bode 02. uvádza „V rozsudku súd rozhodol a určil, že suma náhrady za stratu na zárobku z titulu môjho ochorenia chorobou z povolania mne patrí k 31.12.2003 vo výške 201,50 Eur /6 070 Sk/.“ Vzhľadom na takto žalovaným 3/ označené výroky rozsudku súdu prvého stupňa, proti ktorým smeruje ním podané odvolanie, a dôvody uvedené v časti „VYJADRENIE“ odvolania správne odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného 3/ v ním takto vymedzenom rozsahu, t.j. okrem výroku rozsudku súdu prvého stupňa o zastavení konania proti žalovaným 1/ a 2/.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaným 3/ vyššie vytýkaná vada, nemá v danom prípade znaky (a ani negatívne dopady na realizáciu procesných oprávnení), ktoré má vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nebola žalovanému 3/ odňatá možnosť pred súdom konať.

2. Dovolanie je žalovaným 3/ odôvodnené tiež existenciou inej vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ako aj nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Obdobne tieto závery platia pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

3. Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanému 3/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. mája 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková